הא דרביה. הא לעגן לעיל רואין אומו כאילו הוא יין מדוש דרביה הוא דמחמיר בביטול כי היכי דמחמיר במין ומינו [ג] ואמר לא בטל כלל ומין בשאינו מינו נמי לית ליה דבטל ובקיימא ליה [ד] כל זמן שמראה המועט ניכר בדוב לא בטיל מחמיר נמי ואמר להיכא דמרמיזן מין במינו בטל לרבי יהודה להתם מין בשאינו מינו הוא אע"ג דמשיבי ליה קלת מין במינו לומר דבטל ברוב מי לאו טעמא דרואין כמו מין במינו מ"מ מין במינו גמור לא הוי ומיהו לגירסא זו לא יתכן לייחב הא דנקט מלא רוקין כמו לפירוש הקונטרס דהוה מצי למימר דלי שיש בו רוקין ות"מ ואמאי [ה] דוחקיה לגמרי הא דידיה הא דרביה דתניא רבי יהודה אומר משום רבן גמליאל [ו] אין דם מבטל דם אין רוק מבטל רוק ואין מי רגלים מבטלין מי רגלים רבא אמר [א] בדלי שתובו טהור וגבו טמא עסקינן דמדינא סגי להו בכל דהו ורבנן הוא דגזרו בהו דילמא חיים עלייהו ולא מבטיל [א] ליה וכיון דאיכא ריבויא לא צריך [ז] אמר רבא אמור רבנן בטעמא ואמור רבנן ברובא ואמור רבנן בחזותא [ח] מין בשאינו מינו בטעמא [ט] מין במינו ברובא [י] היכא דאיכא חזותא במראה ופליגא דרבי אלעזר [כ] דאמר רבי אלעזר [ל] כשם שאין מצות מבטלות זו את זו כך אין איסורין מבטלין זו את זו מאן שמעת ליה דאמר אין מצות מבטלות זו את זו הלל היא [מ] דתניא אמרו עליו על הלל הזקן [נ] שהיה כורכן בבת אחת ואוכלן משום שנאמר [ס] על מצות ומרורים יאכלוהו

סוון כגון יין נסך במיס דרואין אומו כאילו הוא מדוש ולא קניא ליה דרובא: **יין דם מבטל דם.** אלא זריקה ואלא ליקוי: **ואין רוק.** הטהור מבטל רוק הזב: **ואין מי רגלים.** הטהורים מבטלים מי רגלים של זב ומטמא [ה] ואע"פ שרבות הטהורות על הטמאות בכלי: **רבא אמר.** לעולם אד תנא היא וכרביה ס"ל והא דקאמר ברובא קאי: **בדלי שתובו טהור וגבו טמא.** כגון שנטמא וגבו בטומאת משקין דרבנן דקי"ל (לקמן דף ז:) תוכו לוגו אוזניו וידיו טהורין: **דמדינא סגי ליה.** בכזיקת מים לתוכו כל דהו שנעלה טבילה לשפתו [ס] להא תוכו אין צריך טבילה: **ורבנן הוא דגזור.** שיטבלנו יפה דלי לאמרת דסגי ליה בטבילה גבו דילמא חיים עלייהו על מי החטאת שלא יתערבו מי המקוה לתוכו ויפסלו ולא מטביל ליה לשפת הכלי לפיכך גזרו עליו להטבילו ולפוסלו וכיון לפיכך ריבויא הוא לא צריך להא טבילת תוכו מומרא בעלמא הוא: **והיכא דאיכא חזותא.** מילי לא תני בטעמא אלא בחזותא כגון לענין טבילת מקוה בחזותא: **ופליגא דרבי אלעזר.** הא דריש לקיש לאמר לאיסורין מבטלין זה את זה: **כשם שמצות אין מבטלות זו את זו.** כלאמרן לקמן [ו]: **הלל כורך פסח מלה ומרור בבת אחת.** ולא אתי טעם מרור ומבטל ליה לטעם מלה:

מרגן

ס"ג **הא דידיה הא דרביה.** כגוליה הש"ס דקיס לן דר' יהודה ס"ל מין במינו לא בטל הילו משום דמסכינן [ס] למיעוטי דרבא: **רבא אמר בדלי שתובו טהור כו'.** תימה אם כן מלא רוקין אמאי כאילו לא בטל ומלא מי רגלים אמאי רואין כאילו הוא יין ואמאי לא קאי רבא אלא אמאי טעמא דמאי נקט בשאים שיש בו טעם דגן למייב בחלה ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח ואסה אכתי לפי' הקונטרס דפ' גיד הנשה (חולין דף לח:) גבי לא נערכה אלא לטעם כעיקר דבקדשים אסור ובכל שרי ופירש אם קונטרס אלא מילתא [א] זהו למעוטי שאר קדשים אבל חולין שפיר גמירי מיניה [ב] להא קיש לן מאמרי רבים להטות דבטלי ברובא וגילגין מהכא להמחמיר אלא ליבטל אלא במאה [ג] ולרבא ליח ליה טעמא כעיקר במולין כדמפרש ואזיל מדלוריימא ברובא בטל אלא מדרבנן [ד] ובסי יוחנן במסכת עבודה זרה (דף סז:) כל שטעמו ואלא ממשו אין לוקין עליו והא דילפינן ליה בפסחים (דף מד.) מגזיר משרת ליתן טעם כעיקר סבירא להו לתמוהי בשרי לאסמכתא בעלמא הוא ואלו מילף הוא להיתר מגזיר ושיעורי עובדי כוכבים בשאים כאחד מי נמי גיעולי עובדי כוכבים מידום הוא כדאמרינן התם ומשרת להיתר מטרף לאיסור כך פירש בקונטרס ומי אסאמר לומר כן כדמוכח בשמעתין ומפרש ר"ת דמין בשאינו מינו מלדלוריימא בטעמא דנפקא לן ממשרת ומין במינו ברובא והא דאמר בפרק כל הבשר (חולין דף קא.) ס"מ טעמו ואלא ממשו בעלמא לדלוריימא דאי ס"ד דרבנן מבשר בחלב מ"ט לא אמרינן לחידוש הוא אי מידוש הוא אע"ג דליכא טעם נמי אמר ליה רבא לרב נחמן אמר רבה מכל אחד ואחד דכי אתי גוונא לא מבטל כדפרישית לעיל [ד]: **ונגלן דקסבר אין מצות מבטלות זו את זו לימא רבי יוחנן** [ה] **דלית ליה דרבי אלעזר דאמר כשם שאין מצות מבטלות זו את זו כך אין איסורין מבטלין זה את זה ת"ש** [ו] **דתניא אמרו עליו על הלל הזקן** [ז] **שהיה כורכן בבת אחת ואוכלן משום שנאמר** [ח] **על מצות ומרורים יאכלוהו**

מסורת הש"ס

ג) פסחים סה: [וש"נ], ג) חולין קלז. ע"ש, ג) עי' ירושי חלה פ"א ה"א, ד) פסחים קטו., ה) וכן בגדיר פ"ו ה"א, ו) [ועי"ע תו' חולין לח: ד"ה רבא], ז) תסר כאן בדפוסיהם הני על הקונטי עי' רש"ק מה שהיכן ומה שים לקדק מסוגיא זו ע"ש עם שפר המסור ומגלגמות ס' שהביאו הוא [ועמ"ש על לד סוגיין דמו' ג"מ שם], ח) עוה. ד"ה אלא.

גליון הש"ס

גמ' כשם שאין מצות מבטלות. עי' מגמת דף כב ע"ב תוס' ד"ה מכלן: רש"י ד"ה דמדינא כו' דהא תוכו א"צ טבילה. עי' תוי מגיהה דף כ ע"ב ד"ה מחויסיס: תום' ד"ה הא וכו' אשכיניא דרבא. ועיין לעיל דף עג ע"ב תוספות ד"ה כ"ש נסה"ד:

שינוי נוסחאות

א) ל"ל מטביל (כ"י צ וק. יעב"ץ ורש"ש): ב) מיכא הזקן נמקק (ש"ש וכ"ל בפסחים): ג) ל"ל במינו (ש"מ): ד) ל"ל לן (ש"מ): ה) ל"ל מלטמא (ש"מ וצ"ק): ו) לקמן דהלל כורך כל"ל והל"ל (ש"מ וכנ"ל בכתה"י): ז) ומאי (ד"ה): ח) דלי מלא יין (ש"מ): ט) בש"מ וכ"ש נוסף דהלל תלוי בבבל: י) ל"ל אמרינן דואין המיעוט או הרוב (צ"ק. ועש"ש ביאורו). ס"ל דואין המיעוט בהדוב (גליון): יא) ל"ל מילתא קתני דהו (ש"מ וצ"ק): יב) מיניה למאה וששים דהא וכו' ס"ל (ת"ה): יג) ל"ל במאה וששים (ת"ה): יד) מדרבנן בעינן ששים ((ש"מ חולין) והכי נמי שמעינן ליה כו' (כ"ה ברש"י שם): טו) לוקין עליו ה"ה (ש"מ): טז) לשון תוס' ע"ז ס ע"ב דפסיקא היא דאין צריך לפרש אם אינו מכירו, דאי הוה נקיט בהאי גוונא טעמו וממשו הוה משמע בפי' אפילו אם היה טעם האיסור וממשו בעין: יז) ענין (אלא) [אבל] שלא במינו הוי טעמו ולא ממשו אסורין ולוקין עליו בכזית בכדי אכילת פרס (ד"ה התיקון מש"ם). ועי' ע"ז. ול"ל גזות שלפנ"ז: יח) דליף טעם בעיקר מגיעולי (ש"מ: יט) ל"ל דאהדדה (ש"מ) לאיסוריהו ללאו נבילה וטריפה ושאר איסורין כדאשכחן (צ"ק וכנ"ל בתוס' ע"ז סז ע"ב). וכתוס' כרמ"ם מולין פז ע"ב דקרא דתעבירו באש אהדדיה לאיסוריה כו': כ) בש"מ נוסף פי' בפסולי המוקדשין: כא) נפקא לן איסורא (תוס' ד"ה ש"מ): כב) ל"ל דהכי (ש"מ): כג) כתוס' הרא"ש שם נוסף ואם תגוז הרי אתה עובר בלאו המפורש דכתיב ולא תגוז, אבל הכא לאו דנבלה אזיל ליה מכיון שנתערב: כד) כו' ופריך מינה ואי (שמ"י): כה) ל"ל והשתא כי (ש"מ): כו) ל"ל דמכל מקום (צ"ק פריך דאי כזית בכדי וש"מ): כז) ל"ל סדגיא (ש"מ): כח) כלן הס"ד ומס"ד מין במינו ברובא (צ"ק):

נג א) מיי' פ"ג מהל' מקוואות הלכה יט: **נד** ב) ג) מיי' פרק ט"ו מהל' מאכלות אסורות הלכה ג) סמג לאוין קלח טוש"ע יו"ד סי' נא סעיף ג: **נה** ד) מיי' פ"ו מהל' מקוואות הלכה ג: **נו** ה) מיי' פי"ח מהל' פסה"מ הלכה כ: **נז** ו) מיי' פ"א מהלכות מלה הלכה ח והל' ו טוש"ע או"ח סי' תעה סעיף ג:

תורה אור השלם

1. בְּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעַרְבַּיִם יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל מַצּוֹת וּמְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ:
במדבר ט, יא

מוסף רש"י

אמור רבנן בטעמא. כגמה מקומות שינו בנותן טעם (חולין צז.):

שיטה מקובצת

ממש אלמא מין במינו בטל בל"ש, ומ"מ קאמר אין דם מבטל דם אלמא מין במינו לא בטל. אבל מבריימא לעיל לא מצי פריך אהך בריימא דמי מטמא בשלמי מי מטמא כמי מקום שלשה מין במינו גמור. וכן לא מצי פריך מבריימא לעיל אמתניתין דמשום מומרא לקדקש מתניתין אין דם מבטל דם, אבל ממי מטמא פריך שפיר דגם מי מטמא משיני והוי ליה למימר אלא לינגיל. ומשמע ניחא ע"כ מאי רואין לא טהור בכרבין דבריימא לעיל דמי דגלים במקום הוי מין לגן ואלא במקום דקתמני רבנן לעיל דמי בהדוב ומכל מקום הוא דאלו הוא מין במינו לא מבטל כלל. ר"ת ז"ל דמשום הכי מוכח דמ"ד כל מקום שיש בו מראה ומרגיש כמי הוא מין במינו ומבטל ואפילו הכי לא מבטל אלא במאה ואפילו הכי לא מבטל אלא ברוב ואפילו הכי לא מבטל אלא בנותן טעם לפגם ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו טעם כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו ריח כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו מראה כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו מגע כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו משקה כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו שיעור כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו מקום כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו שם כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו מציאות כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו מחשבה כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו מקום כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו מקום כלל ואפילו הכי לא מבטל אלא בשאין לו מקום